

asz

2016 SEPT 27.

FK12775

Balogh
D.
D1

1. melléklet a 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelethez

Javaslat a

**T „[Petőfi Sándor költővé érésének pápai motívumai és dokumentumai]”
[települési/tájegységi/megyei/külhoni magyarság] értéktárba történő felvételéhez**

VESZPRÉM MEGYEI ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL	
Érkezett:	2016 SEPT 28
Szám:	02/295/2016 Mell.:
Előszám:	Ügyintéző: Dr. Devcsenyi

Készítette:

Dr. Hermann István (név)

(aláírás)

2016. 09. 17.

(település, dátum)

(P. H.)

I.

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:
Pápa Város Önkormányzatának Települési Értéktár Bizottsága
2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:
Név: Dr. Hermann István
Levelezési cím: 8500 Pápa, Fő utca 5.
Telefonszám: 89/515-042
E-mail cím: geschitz.gergely@papa.hu

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése
Petőfi Sándor költővé érésének pápai motívumai és dokumentumai
2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása
 agrár- és élelmiszergazdaság egészség és életmód épített környezet
 ipari és műszaki megoldások **kulturális örökség** sport
 természeti környezet turizmus és vendéglátás
3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye
Pápai Református Gyűjtemények 8500 Pápa Március 15. tér 9.
4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik
 települési tájegységi **megyei** külföldi magyarság
5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Petrovics Sándort 17 hónap katonai szolgálat után a betegsége miatt alkalmatlannak nyilvánították és 1841. február 22-én Sopronban leszerelt. Orlay Petrics Soma később leírt emlékezete szerint: „1841-ik év március elején, nedves, havazó időben midőn a búcsúzó tél végső mérgét lehelte a vidékre (...) írással foglalkoztam, midőn az ajtón kívül valami nesz vonta magára figyelmemet. Oda tekinttem a kis ablakon át Petőfi arcát véltem fölismerni.” Petőfi (akkor még Petrovics, de e leírásban a később felvett költői nevén nevezem folyamatosan) ennyit mondott: „Nekem nincs célom, Sopronban hallottam, hogy itt vagy, s hozzád jöttem. Van még pár forintom, melyet obsitonnal együtt kaptam.” Orlay ott, s akkor rábeszélte Petőfit, folytassa tanulmányait Pápán. Aztán Petőfi 1841. március 25-én már Pozsonyban volt, a pápai iskolát elhagyva, az okok leírását itt és most mellőzöm.

A „Helvetiai Vallástételt követők Pápai Főiskolájának elrendelése és törvényei” című anyakönyvben Petőfi Sándor saját kezűleg rögzítette adatait 1841. novemberben. Eltelt éveire tekintettel a VII., azaz logikai osztályba vették fel annak ellenére, hogy több mint két és fél éve hagyta abba Selmecen iskolai tanulmányait, s még az VI. osztály végbizonyítványával sem rendelkezett. Midőn két és fél évet csavargott, volt e közben színházi szolga, nevelő, katona, vándorszínész. És Pápán megállapodott, ha csak egy tanévre is, mondhatni, ez az életének sorsfordító szakasza volt.

Ő, maga így írta le: „...itt némileg csillámlani kezdett szerencsecsillagom. Tarczy, a derék Tarczy az, kinek mind (értsd: mindent) köszönhetek. S így vagyok itt Pápán, s noha tengődöm, de mégis itt vagyok, és némi reménnyel, hogy: *dabit Deus his quoque finem.*” A mondat latin szövege magyarul: Isten véget vet ezeknek.

Petőfi pápai diákoskodása mindennapjairól életének neves kutatói és írói számos forrásdokumentumot gyűjtöttek össze, s tettek írásaikban közzé. Ezekből jól kirajzolódik az, hogy miként segítették őt személy szerint, s miként segítették elő – Pápán tanárai és tanuló társai, összességében a vele kapcsolatba kerülő pápai környezet – a benne kétségtelenül meglévő költői tehetség felszínre hozatalát, aktivizálását.

Selmecen a V. osztályban félévkor megbuktatott Petrovicsot, a különböző vizsgáin pápai tanárai 1842 tavaszán (?) átengedték, s mint Orlay írta, kivált matézisből nem túlságosan remekelt. Aztán Tarczy Lajos a főiskola természettudományi és matézis tanára tanítványt szerzett Petőfinek. Középszerű tanuló volt (Orlay szerint), de a kollégium könyvtárát bújta. Az érkezésétől részese lehetett Tarczy professzor által alapított és tanárelnökölt Képzőtársaság alkotó munkájának. Az önképzőkörnek tekintélyes hallgatói voltak, ahol Petőfi tevékenységéről jó pajtása, Kolmár József így tudósít: „...alig melegegett meg köztünk, már az első hegedűt akarta játszani műzsatársulatunkban.” S a Képzőtársaság 1841. november 10-i ülésén mindhárom munkája (Tünődés, Zsarnok, Eskü címűek) ítéltettek sorrendben: a kiigazítás, a dramatizálás, a póriasság letisztítása után az érdemkönyvbe méltónak. Bírálója Dömjén Ferenc senior volt, a képzőtársaság titkára, akivel a költő kissé ellenszenves viszonyba került, végül csak a Tünődés c. munkát volt hajlandó kijavítani, és csak ezt másolhatta be az érdemkönyvbe. Aztán forrásunk szerint az 1842. február 2-i ülésen a költő újabb művét bírálták, de eredménye ismeretlen. A későbbi üléseken a Kuruttyó, a Hattyúdal, a Jolanta c. művek bírálatát sem fogadta el, így azok sajnos elvesztek az utókor számára. Hatással volt Petőfire Tarczy professzor drámaelméleti könyve és tanítása, miszerint az az igaz költő, aki „a valóság világának számtalan alakjait figyelmes hallgatás, a látás által magába benyomja”. Tapasztalható, a költő ízlésváltozása összhangban állt a professzor nézeteivel, ugyanakkor a képzőtársaság Demjén-féle hangadóinak szalonleírás felfogását elvetette.

Petőfi próbálkozott a műveinek az olvasók felé terjesztésével. A Tarczy szerkesztette Népbarát című kalendárium közölte két népdalát, de névtelenül. Orlaytól tudható, hogy pesti szerkesztőknek küldött verseket. A Regélő Pesti Divatlap válasza sem méltatta. A kudarc nem keserítette el, sőt, növelte becsvágyát. Az 1842. május 5. keltű leveléhez csatolt verseivel kereste meg a nagy tekintélyű költő és lapszerkesztő Bajza Józsefet. Bajza gyors döntést hozott, a pesti Athenaeum következő számában, május 22-én megjelent „A borozó” című verse. „Petrovics Sándor tanuló” ezennel költővé avatott. Bár Bajza nem fizetett, mert akkori felfogás szerint egy kezdőnek örülni kellett, hogy nyomtatásban látja a nevét. A „baka” versének megjelenését a képzőtársaság néma csodálattal fogadta, s Petőfit a társaság tekintélyt adó „bíráló taggá” választotta. Ott a szereplései is szaporodtak szerzői és előadói minőségben egyaránt. Ez idő tájt megkezdődtek az előkészületek az iskola és a képzőtársaság záróünnepélyére. Erre az ünnepre Orlay így emlékezik vissza: „Petőfinek valódi diadalünnep lett”. Igen, Petőfinek lett ünnep, mert már így írta alá egy versét, a Tolvaj huszár címűt: PETŐFI SÁNDOR. Petrovicsból Pápán lett Petőfi, s itt élve, itt tanulva, szerzett költői elismertséget. Sőt az ünnepélyen kihirdetett nyertes pályaműve, a Szín és való című balladája elnyerte a két arany jutalmat. Másik három műve dicséretben részesült. A bírálók tekintélyes irodalmárok voltak, nem önképzőkörösök! Pápán Petrovicsból Petőfi lett, no, nem csak a neve változott, hanem maga az ember is. Mikor ideérkezett egy obsitos baka volt és innen obsitos diákként távozott, de már költői mivoltában felvértezten. Már megízlelte a sikert, amit írásai hoztak számára. 1842. augusztus utolsó napjaiban, a tizennyolc és fél éves Petőfi Sándor, a kezdő költő indult el nyári vakációra. Aztán november 2-án először megjelent a Petőfi név a magyar irodalmi sajtóban.

A borozó című vers, – bár még Petrovics névaláírással – az első nyomtatásban megjelent műve, még nem kivételes alkotás. De van egy sora, amely nagyon is kitűnik a versből: „Sors, hatalmad nevetem.” A sorssal szembeni hetyke dac, a világrenddel való szembeállása és részéről a szabadság mérhetetlen óhaja és szeretete, a költőtársainál nagyobb erővel emelkedett költészetté, igazolták későbbi művei.

Végül még maradt egy izgalmas kérdés. „A borozó” című verset hol, illetve milyen esemény hatására írta. A kor erkölcsé tilalmakat rótt a diákságra. Tilalmas volt a duhajkodás, az italozás Pápán is. Persze azért diák a diák, hogy leleményes is tudjon lenni. A pápai diákok, ha éppen duhajkodni volt kedvük, kivonultak a városból a Gyimót felé menő országút menti kocsmába, a Hódoskába. A vers borittas hangulati elemmel kezdődik. Ilyetén indításról elképzelhető, hogy az egy korábbi hódoskai mulatozás emlék-élménye, sőt az sem kizárt, hogy a Hódoska asztala mellett állt össze Petőfi fejében a vers szövege. A kortársi feljegyzések jelzik, hogy könnyedén és gyorsan fogalmazott. Például a János vitéz c. elbeszélő költemény egy-egy szakaszát fejben „összerakta”, majd leírta. E módszert igazolja, hogy a „János vitéz” kéziratában alig van javítás, s hat nap alatt megírta az egész művet.

Petőfi Sándor pápai iskolaéve alatt számos (azok egy részének megsemmisülése miatt ismeretlen mennyiségű) verset, bordalt, balladát, prózai és fordítás munkát írt, melyek közül az alábbiak a református kollégiumban működött képztársaság érdemkönyvében megtalálhatók:

<i>oldalszám:</i>	<i>mű címe:</i>	<i>a mű alatti aláírás:</i>
104	Tűnődés	Homonnai, alatta Petrovics Sándor név áthúzva
158	Hazatérés	A.B., Petrovics Sándor áthúzva
159-160	Pórnak esti dala	A.B., Petrovics Sándor áthúzva
161-162	Elégia a pataknál	A.B., Petrovics Sándor áthúzva
162-165	Elégia egy várrom felett	A.B. Petrovics Sándor áthúzva
174-175	Tolvaj huszár	Homonnai, alatta Petőfi Sándor áthúzva
176-178	Székfoglaló beszéd	Petrovics Sándor
188-191	Szín és való	Homonnai, Petrovics Sándor áthúzva
192-194	Lehel	Homonnai, Petrovics Sándor áthúzva
195-196	Vándordalok	Homonnai, Petrovics Sándor áthúzva
198-199	Ideál	Homonnai, Petrovics Sándor áthúzva

(Megjegyzés: nem ismert, hogy ki, milyen indítékból és mikor végezte a Petrovics Sándor névaláírás áthúzását, illetve az másik nevet pótlólagos odaírását.

További dokumentum az iskola anyakönyvében („*A Helvétiai Vallástételt követők Pápai Főiskolájának elrendelése és törvényei*” címet követően) az 544. sorszám alatt saját kézzel történő beírása Petrovics Sándornak.

A fenti dokumentumok a Pápai Dunántúli Református Egyházkerület Tudományos Gyűjteményei tulajdonában vannak, a dokumentumok ott megtalálhatók.

Megjegyzem: Veress Zsuzsa – a Pápai Református Kollégium tanára – „Petrovics Sándor, a pápai diákköltő” című tanulmányában összesen 26 (huszonhat) Pápán született írásmunkáját közölte Petőfi Sándornak. (a mű címét, valamint teljes szövegét)

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

I. Vizsgáljuk meg Petőfi Sándor pápai iskolaéve alatt az életkörülményeit, beállt-e változás az előző évekhez képest?

Vegyük figyelembe, hogy családja és vándorló életformája miatt már kisgyerek korától nem lehetett elsődleges közösség tagja (család, vallási felekezet...), így számára a másodlagos közösség vált dominánssá (iskolai osztály, katonai egység, vándorszínész-társulat...) A másodlagos közösségben élés két szélsőséges magatartásforma kialakulását feltételezi. Az egyik, a mindenkinek megfelelés, hajlékony, még a toleráns szerepet is meghaladóan megalkuvó. A másik, a szabadságszerető, a függéstől menekülő, öntörvényű és zárkózott mentalitás. Petőfi életrajzának tényadatai által ez utóbbi magatartásformát ismertük meg Pápara jövetele előtt. A fent soroltak tükrében érdemes elemezni Petőfi pápai tartózkodásának, az 1841/42 tanévben ismert tényeit, az eseményeket és életkörülményeit. Megkísérlem összegezve bemutatni a költővé válását segítő motívumokat.

1/ Anyagi bizonytalanságában beállt változások:

Szerény, de mégis biztos megélhetése lett, a korábbi életéhez képest nyugodtabb körülmények létrejötte iskolai tanulmányait lehetővé tették.

- * az apja korábban megvonta támogatását selmecebányai tanulmányainak rossz eredménye miatt
- * 1841 őszén Pápara érkezésekor fizetős tanítványt szereztek neki (Tarczy professzor, vagy Parragh Gábor diáktársa), megélhetését segítette a Horváth ügyvédnél az alkalmi segédíródeák munkából származó jövedelem (Tarczy ajánlotta be a szépírású ifjat)
- * tanuló társai a külön természetével együtt elfogadták, Petőfi erősen viseltes ruházatát saját ruhatárukból pótolták, telet, hideget átvészelni segítették (Kerkápoly Károly, Petrics Soma, Kozma Sándor...)
- * napi étkezését részben segítette a konviktusba bejárásának lehetősége (iskolatársak vitték magukkal)

2/ Lakhatása hosszútávon megoldódott:

- * Pápara 1841 októberében érkezett, a Sopronban megismert Lantay Sándor szálláshelyén, a ferencesek templomával szembeni épületben meghúzódhatott
- * 1841 karácsony körüli időben megérkezett Pápara unokatestvére, Petrics Soma, a továbbiakban vele együtt béreltek lakószobát a főiskola mellett

3/ Szellemi pallérozódás az iskolában:

- * a kollégium mintegy 380 kötetes könyvtárának korlátlan használata, az Olvasótársaságba beiratkozása szellemi épülését segítette
- * aktív részvétele a Képzőtársaságban, a foglalkozások, szavazások, előadások, műbírálatok, az állandó írásra ösztönző feladatkiírások, a fordítási munkák
- * a professzorok színvonalas órái, Tarczy professzor új nézőpontból írt drámatörténetének megismerése

4/ Vágyott az elismertségre, amit Pápan megkapott:

- * a képzőtársaság érdemkönyvébe a munkáinak beírása által élménye volt
- * kitüntették és elismerték azáltal, hogy az eddigi megbíráltból a képzőtársaság bíráló tagja lehetett
- * két verse jelent meg a Tarczy szerkesztette és nagy példányszámban készült Népbarát című kalendáriumban
- * országos lap, az Athenaeum leköszölte A borozó című versét, ezzel a lap szerkesztőjének, Bajza Józsefnek értékítélete fokozta a poéta önbizalmát, s nevének országos megismerését elősegítette.

- II. Pápai református gyűjteményben – az 1/pontban írt szöveges bemutatásban részletezettek szerint – megtalálhatók Petőfi pápai diákévével összefüggő dokumentumok, melyek felbecsülhetetlen kulturális értékkel bírnak. Fizikális őrzésük mellett külön jelentőséggel bírnak azért, hogy az itt élők lokálpatrióta szellemét is erősítik.

Összefoglalás:

Petőfi Sándor az 1841/42 tanév alatti időben a neves intézményben haladó szellemű tudás birtokába jutott, a tanáraitól, tanuló társaitól, s nem utolsósorban a vele kapcsolatba kerülő polgároktól pedig olyan emberbaráti, támogató segítséget kapott, amely lehetővé tették számára a poéta hajlama és tudása kibontakozását. Túlzástól mentesen állapíthatjuk meg, hogy városunkban Petőfi mind lelkileg, mind testi erő tekintetében talpra állt és itt avatódott költővé. Legyünk büszkéek az akkori időben Pápán élt elődeinkre, s őrizzük, ápoljuk a nagy költő emlékét. Ezt tesszük azzal is, ha a megyei értéktárba beemeljük a költővé válásának pápai motívumait és dokumentumait.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

Számos magyar irodalomtörténész foglalkozott Petőfi Sándor életével és munkásságával, közülük kiemelem az alábbi szerzőket és munkáikat, mely írásművekben megtalálható, illetve megismerhető Petőfi Sándor 1841/42 tanévben (1841. október végétől – 1842. augusztus közepéig) életének Pápán töltött időszaka.

Hatvani Lajos: Így élt Petőfi I.-II. kötet (Bp. 1967)

Fekete Sándor: Petőfi Sándor életrajza (Bp. 1973)

Fekete Sándor: Így élt a szabadságharc költője (Bp. 1979)

Kiss József: Petőfi adattár I.-II.-III. (Bp. 1967)

Kerényi Ferenc: Petőfi Sándor élete és költészete (Bp. 2008)

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe: -

III. MELLÉKLETEK listája:

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audóvizuális-dokumentációja

Csatolva a Pápai Református Gyűjteményekben – a Petőfi kézírásokról és írásművekről készült fotók:

- Anyakönyvben Petőfi bejegyzése: 3 (három) darab fotó
- Képzőtársaság Érdemkönyv borító: 1 (egy) darab fotó
- Képzőtársaság Érdemkönyvben

Petőfi saját kezével beírt írásmunkái: 27 (huszonhét) fotó

2. Támogató és ajánló levelek:

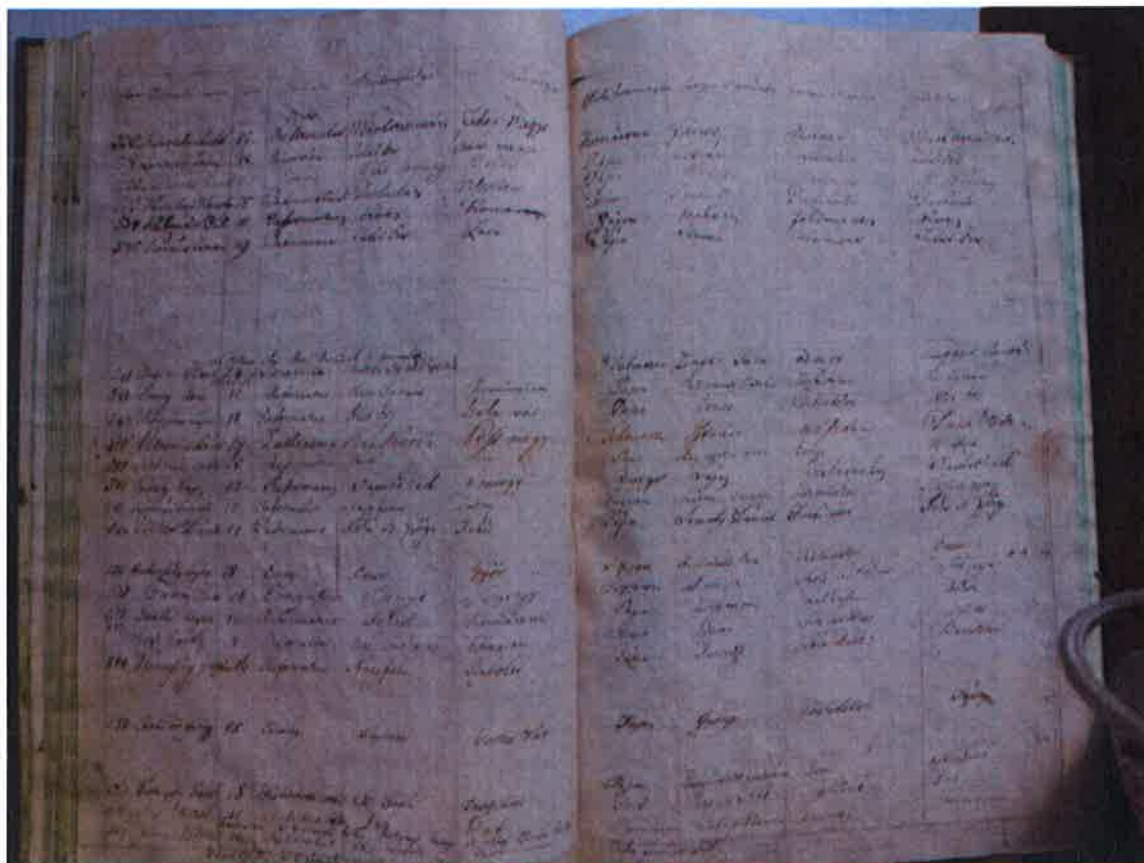
a/ „Ajánlás” Dr. Fórizs Gergely irodalomtörténészről, a MTA BTK Irodalomtörténeti Intézet tudományos munkatársától (kelte: Bp, 2016.01.31.)

b/ „Támogató javaslat” Huszár János Bél Mátyás díjas helytörténészről, a Városhelyi és Honismereti Kör elnöke vezetéséről (kelte: Pápa, 2016.02.21.)

3. Csatolt fényképek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat:

Pápai Református Gyűjtemények írásban adott hozzájárulása (kelte: Pápa, 2016.02.11.)

(Megjegyzem: a Református Gyűjtemény Petőfivel kapcsolatos anyagáról engedéllyel készíthetem fotókat, ezek további publikációs felhasználási jogával nem rendelkezem)

541	Anna	17	Reformatus	his f. mine	Romanian
542	Tomay Noie	17	Reformatus	his f. mine	Romanian
543	Motora naja	18	Reformatus	his f. mine	Romanian
544	Petrovic kaido	14	Lutheran	his f. mine	Romanian
545	Stoica naja	15	Reformatus	his f. mine	Romanian
546	Kucy Lajos	14	Reformatus	his f. mine	Romanian
547	Subman naja	15	Reformatus	his f. mine	Romanian
548	Melot Daniel	17	Reformatus	his f. mine	Romanian
550	Ambrusy Lajos	18	Evangelic	his f. mine	Romanian
551	Braxm Lajos	16	Evangelic	his f. mine	Romanian
552	Jaak Lajos	14	Reformatus	his f. mine	Romanian
553	Lajk naja	8	Reformatus	his f. mine	Romanian
554	Kunffy János	16	Reformatus	his f. mine	Romanian

555	Anna	17	Reformatus	his f. mine	Romanian
556	Tomay Noie	17	Reformatus	his f. mine	Romanian
557	Motora naja	18	Reformatus	his f. mine	Romanian
558	Petrovic kaido	14	Lutheran	his f. mine	Romanian
559	Stoica naja	15	Reformatus	his f. mine	Romanian
560	Kucy Lajos	14	Reformatus	his f. mine	Romanian
561	Subman naja	15	Reformatus	his f. mine	Romanian
562	Melot Daniel	17	Reformatus	his f. mine	Romanian
563	Ambrusy Lajos	18	Evangelic	his f. mine	Romanian
564	Braxm Lajos	16	Evangelic	his f. mine	Romanian
565	Jaak Lajos	14	Reformatus	his f. mine	Romanian
566	Lajk naja	8	Reformatus	his f. mine	Romanian
567	Kunffy János	16	Reformatus	his f. mine	Romanian

184¹/₂¹⁸⁴ munkak.

Sünädés.

Offükörömmah ebredés
Ah, olly tündéri, szép vata,
Miként a. loforus táva fenak
Varássá mosolygó hajnala.

Hü lyányka Dite karjaimba,
Hü lyányka etölja ejete,
S mennynel röpité lépxeménjinn
Hoppertükü tehintete,

S az éixemény, melly teltkésítve
Dagajta a meleg lebelte,
Prózáit berek lombfátarabon
Sélvén ömlö Datra kelte.

Lejárt az év, s a fátadatlant
Hü raj évet allotta,
A kellemyadung ifjúsáigra
Ehüttar bajvirulata,

100
I mind már a lyányka karizimban,
És hevad a phantasia,
Az isteniti teológusainak.
Ekkor hi tette hatnia!

És jött a mennyi kék kengyelben
Mestolygva fűzős állagok!
Prinjához a jött végzetnek
Olyan közel lill állatok,

Mellyik ragyog reményt fűzve,
Mellyik ragyog lökiütetel?
Hogy egykor még örömet kelni
Nem képen tilerat vételek,

Alas a lyányka hív ajkáról
Szépeket raj ékes csókholat,
Alas ha kéanya képzetempel
Nicsobb világhozat ragad.

Homonnai

Petrus

et al.

Nagydandor
Graf

Házastárs

(Nemestől Hórné utáni)

Te szép halált leányka,
Hajtó partra coolnarod,
Fő, s üly le oldalambor,
És nyugod nekem tarod.

Lejedet kedv frivemre,
I ne félj, ne olly igen,
Hát gondtalan napordem
Hárta a vad tengerem.

Tengerem járm hasontó,
Van rajt véd, a'r, apály;
És mélyem fenékben
Nem egy szép gyöngy is áll.

A. B. Schramm
Londin

Tõnnak efti Dala.

(Meinestöt Claudius utáni.)

Ah eties nappali edilla gaud.
Dalyaját vejeré,
Ter, ei töörüde he inrada'som,
Ikerits fel, drága nő.

Csak itt a földön is terithet,
Süimöletspainkhor körel,
Mit jö väri az etel efte,
Megtagadabb a hely.

Apróiska vendéginthet is hidd,
Mert ugy kiéhexim,
A legüsedb is hagya feitket,
Ha átom nincs jamein.

Sokat tálatnak a királyonak,
É a mint hivetid,
Mindennap sültet, meg tepőnyt, meg
Laitetomót epike.

Egy ember van molle vendelwe,
Már dolga nincs neki,
Apatalnornijet vendexii edaki,
I protgalakat sepi.

Dei' itten ö' ezéxéjeie!
Mert mennyei dolga van,
Fog miniket behiben tarthatson.
És s' nappal nyugtalan.

Ha itri mód nem élhetünk is,
Van még is kenyereink,
Van kávé, sárga és friss tej és vaj,
S hát kull e tölté medünk?

Ég ez aintig póri népnek,
Ved' hálánk érte, ég!
S ma efelénk szabadság tartjuk,
Hol annyi csillag ég.

A hold erüetlő' s' igazságot
Lefken velünk jelen,
És, alda'f' hintve talainkba
Fog hündökölni fen.

Ned, gyermekeim, együnk vidáman,
S a' mennyek útjának!
O én 'öröglendő', s' kegyény is
Még is gardag vagyok!

A. B.
Első [unreadable]

161
Ifjú a pataknál.

(Nemestől szállva nézi.)

Török mellett ült a gyermek,
Köszöntés kérésre,
Platta ölet drágán,
Szívni a hablánc közét,
Eltem igy rögtül, mitint a
Török faradással,
I mint a köpönyök, kétre
Füzfajom elvált.

Ne kérjétek, mért búsongok
Eltem rózsavirág;
Minden öved is rominyel
A tavasznak jövetin.
Amde az új terméskörmök
Ébredt hangzavara
Kéblemnek rejtekében
Csak nehe bírsz kelthet.

Nem vidítanak a virágok,
Mellyeket nyugt szép tavakk,
Egy lot engem csak, körül van,
I mit a méltos telen át.
A kévelé wingykejs elebe
Vágyva nyugtóm káromat,
Nagy! nem szom el s or ézet
Cillapítatlan marad.

Hű le, jőj, a szép leányka,
 Nagy levegy lakod falat,
 Magy arányt a tavasznak
 Kétszedszer hirtelen át.
 Ime, dal hang a bencében
 S látta rajjal jár az ér,
 Egy évig bencében püvén
 His künghóban is megfür.

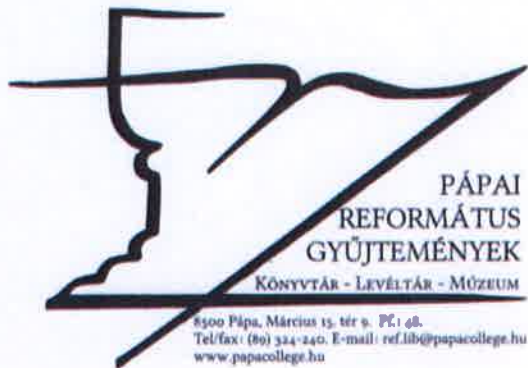
A. D. *[Signature]*

Elegia egy várnemzet fölött.

[Memorandum Mathiason utáni]

Nyugodt estén szörvölés futylabon
 A halk táj, s a bérle dal leveze,
 Még csak itt az egy falak körében
 Egy tücsök borsosgát kengedez.
 Csend lebeg le fellegetlen égűl,
 Laflan mien a cörva meszejűl,
 Csak a fánad bencében halad
 Meggyugodni cöfvedt alá.

Itt az erdőloporis urólón,
 Az enyészés köredékiben,
 Hol ékain a mirtók borsalom fát
 Dánas a dalis néked fentelen.
 Dívog gondolom, hogy mit valának
 Kájdánain a pottó maradványok.
 Egy tornyos vár álla fellegedem
 A hegyeknek firtetében.

Alulírott hozzájárulásunkat adjuk, hogy **Molnár Lajos** pápai lakos felhasználja a Gyűjteményünk anyagából (Petőfi-kéziratok) készített digitális fotómásolatait a Pápai Értéktárba történő felvételhez.

Pápa, 2016. 02. 11.

Ajánlás

„Petőfi Sándor költővé érésének pápai motívumai és dokumentumai” települési értéktárba történő felvételéhez

Petőfi Sándor 1841 őszétől csaknem egy évet töltött Pápa városában a református kollégium tanulójaként. Itt-tartózkodása alatt olyan döntő impulzusok érték, melyek a különböző szerepvállalási lehetőségek között ingadozó ifjút a költői hivatás felé terelték. Közülük kiemelendő a kollégium önképzőkörében kapott ösztönzés, valamint tanárának, Tarczy Lajosnak a pártfogása. Nem véletlen, hogy ebben az időszakban jelent meg nyomtatásban első költeménye, *A borozó*, melynek kiadása a neves kritikus Bajza József szerkesztette országos lapban költővé avatással volt egyenértékű. A poétává válás folyamatának szimbolikus állomásaként Pápán kezdte el használni a Petőfit mint költői nevet.

Mindezek alapján melegen ajánlom Petőfi Sándor költővé érésének pápai motívumait és a költő pápai évének a helyi levéltárakban őrzött dokumentumait a települési értéktárba történő felvételeire.

Budapest, 2016. január 31.

dr. Főrizs Gergely

MTA BTK Irodalomtudományi Intézet
tudományos munkatárs

TÁMOGATÓ JAVASLAT

Molnár Lajos javaslatához, amelyben a szerző, Petőfi Sándor 1841–42-es évének eseményeit javasolja felvenni a nemzeti értéktárba.

Örömmel fedeztem fel a Pápai Várostitörténeti Honismereti Kör anyagában Molnár Lajos értékes tanulmányát, amelyben a szerző meggyőzően bizonyítja, hogy Petőfi Sándor fiatalságának legfontosabb szakasza az az időszak volt, melyet 1841 és 1842-ben Pápan töltött.

Ez alapján terjesztette fel ezt az eseménysort az értéktárba Molnár Lajos, aki írásában hiteles képet adott ebben arról, hogyan fordult a költő sorsa ekkor a reménytelenségből a siker felé. Páparn kerülve olyan iskolai és baráti közösségbe került, ahol megnyílik előtte a világ, kibontakozik a tehetsége, még verse is jelenik meg egy ismert országos lapban.

Nagy sikerrel szerepelt Petőfi ezután a híres Református Kollégiumban, és a Kollégiumi Képzőtársaságban. Először verseivel aratott sikert, később bírálóként is a legjobbak közé került. Sokat jelentett számára, hogy szabadon használhatta a Kollégium nevezetes, gazdag könyvtárát.

Petőfiiben felébredő törekvést barátai is érzékelték. Ennek bizonyítására Molnár Lajos idézi a költő barátja, Kolmár József egyetlen mondatát: "...alig melegegett meg közöttünk, már az első hegedőt akarta játszani műzsatársadalmunkban..."

Míndezeket figyelembe véve melegen támogatom Molnár Lajos javaslatát felvenni a nemzeti értéktárba.

2016. február 21.

Huszár János

Huszár János
ny. megyei vezető szakfelügyelő
Pápa, Szladik János u. 2/A.